

საქმე № 330210118002567010

საქმე №2ზ/4507-19

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

19 დეკემბერი, 2019 წელი

ქ.
თბილ--ი

თბილ--ის სააპელაციო სასამართლო
სამოქალაქო საქმეთა პალატა

თავმჯდომარე - მიხეილ გოგიშვილი
მოსამართლეები - ოთარ სიჭინავა, დია-- ბერეკაშვილი

სხდომის მდივანი - ნატო გოგიშვილი

აპელანტი - ა-- ჩ-----ე

წარმომადგენელი - გ---- ო-----ე

მოწინააღმდეგე მხარე - შპს „დ---- ჯ-----ა“;

წარმომადგენელი - შ----- დ-----ე

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება - თბილ--ის საქალაქო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლ-- 16 აპრილ-- გადაწყვეტილება

დავის საგანი - თანხის გადახდის დაკისრება, ზიანის ა--ზღაურება;

აპელანტების მოთხოვნა - გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და
ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელ-- სრულად დაკმაყოფილება

2. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დასკვნებზე მითითება

გასაჩივრებული გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

თბილ--ის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლ-- 16
აპრილ-- გადაწყვეტილებით, ა-- ჩ-----ის სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა.
მოპასუხე შპს "დ---- ჯ-----ას" მოსარჩელ-- ა-- ჩ-----ის სასარგებლოდ

გადასახდელად დაეკისრა დავალიანების ძირითადი თანხის სახით - 10 700 ევროს ექვივალენტი ლარში - 26 736 ლარის გადახდა. მოპასუხე შპს "დ----- ჯ----- ას" მოსარჩელე ა-- ჩ-----ის სასარგებლოდ გადასახდელად დაეკისრა პირგასამტეხლოს სახით - 2500 ევროს ექვივალენტი ლარში - 6247 ლარის გადახდა. მოპასუხე შპს "დ----- ჯ----- ას" მოსარჩელე ა-- ჩ-----ის სასარგებლოდ სასარგებლოდ გადახდა - 989 ლარი სარჩელზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის სა--ცვლოდ. შპს "დ----- ჯ----- ას" ა-- ჩ-----ის სასარგებლოდ სასარგებლოდ გადახდა - 1400 ლარი სარჩელზე გადახდილი სასამართლოსგარეშე ხარჯის სა--ცვლოდ.

დასკვნები ფაქტობრივ გარემოებებთან დაკავშირებით

2.1. დადგენილია, რომ მოპასუხე "დ----- ჯ----- ა" არის საქართველოში რეგისტრირებული კომპანია, რომელიც ახდენს ჰაერის სისტემების მწარმოებელი იაპონური კომპანიის პროდუქციის იმპორტს და რეალიზაციას საქართველოში.

2.2. დადგენილია, რომ ჰაერის გათბობა-გაგრილების სისტემის შეძენის მიზნით მოსარჩელე დაუკავშირდა მოპასუხეს და გაუგზავნა იმ საცხოვრებელი სახლ--პროექტი, რომელშიც უნდა მომხდარიყო სისტემის დამონტაჟება. მოპასუხე კომპანიამ მოსარჩელეს ურჩია შეეძინა D----- A-----ს ფირმის სისტემა, ვინაიდან დ----- ჯ----- ას წარმომადგენლ-- მოსაზრებით იგი იყო უფრო ეკონომიური და მაღალი ხარისხის სისტემა. შედეგად მხარეთა შორის 2015 წლ-- 27 ივლ--ს გაფორმდა ნასყიდობის ხელშეკრულება, რომლითაც მოპასუხემ იკისრა D----- A-----ს ფირმის აგრეგატების გათბობა-გაგრილებისთვის მიწოდება და საცხოვრებელ ბინაში მონტაჟი.

2.3. 2015 წლ-- 27 ივლ--ის ხელშეკრულების მე-3-ე პუნქტის თა--ხმად, აგრეგატების მიწოდების ადგილია თბილ--ი, ლ--ი ვერანდა, ბლოკი ც8. აგრეგატების ტრანსპორტირების ხარჯებს იხდის მიმწოდებელი. აგრეგატების დატვირთვის და მიწოდების ადგილებში ჩამოტვირთვის და--ხარჯებს იხდის მიმწოდებელი. აგრეგატების მიწოდების, მონტაჟის და ექსპლუატაციაში გაშვების შემდეგ მხარეთა შორის შედგება მიღება-ჩაბარების აქტი. 3.5. პუნქტის თა--ხმად, მიმწოდებელ-- მიერ აგრეგატების მიწოდება და მონტაჟი უნდა განხორციელდეს შემკვეთის მხრიდან შესაბამისი მოთხოვნის მიღებიდან და ავანსის გადახდიდან 49 კალენდარული დღის განმავლობაში. ხელშეკრულების 3.6. პუნქტის თა--ხმად, შემკვეთი მიმწოდებელს მოთხოვნას უგზავნის ელექტრონული ფოსტის მისამართზე.

ხელშეკრულების მე-4-ე პუნქტის თა--ხმად, შემკვეთი მიმწოდებელს აგრეგატების ღირებულებას გადაუხდის 4 ეტაპად: კერძოდ, შემკვეთი წინამდებარე ხელშეკრულების ხელმოწერიდან 10 საბანკო დღის ვადაში ავანსის სახით გადაუხდის მიმწოდებელს აგრეგატის სრული ღირებულების

30%-ს ანუ 10718 ევროს; ღირებულების 40% ანუ 14290 ევროს გადახდა მოხდება აგრეგატების დამზადების შემდეგ; 10%-ის, ანუ 3573 ევროს გადახდა მოხდება აგრეგატების მიწოდების შემდეგ; და--რჩენი თანხა, ანუ 7145 ევროს გადახდა მოხდება სამონტაჟო სამუშაოების დასრულების, სიტემის გაშვების და მიღება-ჩაბარების აქტის გაფორმების შემდეგ.

ხელშეკრულების 5.3. პუნქტის თა--ხმად, შემკვეთი ვალდებულია იღებს მიმწოდებელი უზრუნველყოს სამონტაჟო სამუშაოების შესასრულებლად საჭირო პირობებით, მათ შორის ელექტროენერგიით. ხელშეკრულების 5.4. პუნქტის თა--ხმად, მიმწოდებელი ვალდებულია გარე ბლოკის ადგილმდებარეობა შეათანხმოს შპს "ლ--ი დ-----თან".

ხელშეკრულების 8.2. პუნქტით მხარეები შეთანხმდნენ, რომ მიმწოდებელ-- მიერ მიწოდების ვადების დარღვევის შემთხვევაში, შემკვეთს უფლება აქვს მას დააკისროს ჯარიმა შეუსრულებელი ვალდებულების 0.5% ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე.

2.4. დადგენილია, რომ ავანსის თანხა - 10 700 ევრო შესაბამისი კურსით ეროვნულ ვალუტაში 26 781 ლარი მოსარჩელ-- მიერ მოპასუხისათვის გადახდილია 2015 წლ-- 31 ივლ--ს.

2.5. დადგენილია, რომ მოპასუხეს ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულების ვადა შეადგენდა 2015 წლ-- 18 სექტემბერამდე პერიოდს. მოპასუხე მხარის მიერ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულება არ მომხდარა არც ხელშეკრულების მოქმედების და არც მოსარჩელ-- მიერ განსაზღვრულ დამატებით ვადებში.

სასამართლო დაეყრდნო შემდეგ მტკიცებულებებს:

- ხელშეკრულება (იხ. ს.ფ. 93-99);
- თანხის გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი (იხ. ს.ფ. 102);
- მხარეთა შორის არსებული მიმოწერა და მასზე თანდართული დოკუმენტაცია (იხ. ტ.2, ს.ფ. 20-59, 89-99, იხ. ტ.1. 80-91, ს.ფ. 103-182, 185-200, 297-352);
- მხარეთა ახსნა-განმარტება - იხ. სარჩელი, შესაგებელი, სასამართლო სხდომის ოქმი.

დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

2.6. საქმეზე შეკრებილი მტკიცებულებების შეფასების შედეგად სასამართლო თვლ-- რომ სარჩელი ავანსის სახით გადაცემული თანხის დაბრუნების ნაწილში საფუძვლიანია და უნდა დაკმაყოფილდეს, რამდენადაც ხელშეკრულების პირობები დარღვეულია მოპასუხე მხარის მიერ, რაც უდავოდ მიუთითებს იმ გარემოებაზე, რომ მოსარჩელე უფლებამოსილია უარი თქვას

დარჩენილი თანხის გადახდაზე, გავიდეს ხელშეკრულებიდან და მოითხოვოს გადახდილი თანხის სრულად დაბრუნება. ამასთან, მოპასუხე მხარემ ვერ დაადასტურა სადავო ფაქტობრივი გარემოება მასზედ, რომ მის მიერ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობა გამოწვეულია მოსარჩელე-- ბრალეული ქმედების შედეგად - სამუშაოების განხორციელების პროექტის წარუდგენლობით, რამდენადაც საქმეზე არსებული მტკიცებულებათა ყოველმხრივ გაა--ლიზებასა და შეჯერების შედეგად სასამართლო თვლ-- , რომ გამყიდველ-- და ამავდროულად მენარდის მიერ შეუსრულებული სამუშაოების გათვალ--წინებით, თან იმ პირობებში, როდესაც სსკ-ის 636-ე მუხლით დარეგულირებულია შემკვეთის უფლება, არათუ შეუსრულებელი სამუშაოების გამო, არამედ უპირობოდ, ნებისმიერ დროს მოშალოს ხელშეკრულება მენარდესთან.

მოცემულ შემთხვევაში, მხარეთა შორის დავას არ იწვევს ის გარემოება, რომ მყიდველი და ამავე დროს შემკვეთი ითხოვს ავანსის სახით გადახდილი თანხის უკან დაბრუნებას, ასევე უდავოა, რომ მოსარჩელეს მოპასუხესაგან რაიმე სახის მომსახურება არ მიუღია, ამასთან, საქმის მასალებით დგინდება, რომ მოსარჩელესათვის მიუღებელი აღმოჩნდა მენარდის მიერ შეთავაზებული პირობები (სასამართლო ეყრდნობა მხარეთა შორის არსებული მიმოწერას და მასზე თანდართულ დოკუმენტაციას, იხ. ს.ფ. ტ.2, ს.ფ.20-59, 90-100 იხ. ტ.1. 80-91, ს.ფ. 103-182, 185-200, 297-352), რის საფუძველზეც გადაწყვიტა ხელშეკრულებიდან გასვლა. თვალსაჩინოებისათვის, დამატებით სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს რამოდენიმე მათგანზე: 2015 წლ-- 10 ივნისის, 2015 წლ-- 19 სექტემბრის, 2015 წლ-- 5 ოქტომბრის, 2015 წლ-- 6 ოქტომბრის, 2015 წლ-- 7 ოქტომბრის, 2015 წლ-- 16 ოქტომბრის, 2015 წლ-- 17 ოქტომბრის, 2015 წლ-- 28 ოქტომბრის, 2016 წლ-- 25 იანვრის, 2016 წლ-- 29 იანვრის, 2016 წლ-- 10 თებერვლ-- , 2016 წლ-- 11 თებერვლ-- , 2016 წლ-- 17 თებერვლ-- , 2016 წლ-- 19 თებერვლ-- , 2016 წლ-- 22 თებერვლ-- წერილებზე და თანდართულ დოკუმენტაციებზე.

დავის გადაწყვეტისათვის მნიშვნელობის მქონე სხვა ფაქტობრივი გარემოებები მხარეებს სადავოდ არ გაუხდიათ.

დასკვნები სამართლებრივ გარემოებებთან დაკავშირებით

2.7. სასამართლომ მიუთითა, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 327-ე მუხლ-- პირველი ნაწილზე რომლ-- თა--ხმად, ხელშეკრულება დადებულად ითვლება, თუ მხარეები მის ყველა არსებით პირობაზე შეთანხმდნენ საამისოდ გათვალ--წინებული ფორმით. სასამართლომ მიიჩნია, რომ ერთის მხრივ, ა-- ჩ-----ეს და მეორეს მხრივ, შპს "დ----- ჯ-----ას" შორის 2015 წლ-- 27 ივლ--ს გაფორმებული ხელშეკრულება თავისი სამართლებრივი შინაარსიდან გამომდინარე წარმოადგენს ნასყიდობისა და ნარდობის ხელშეკრულებას და ხელშეკრულებიდან გამომდინარე უფლება-მოვალეობებიც შესაბამისად უნდა

გადა--წილდეს.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 477-ე მუხლ-- პირველი ნაწილ-- მიხედვით, ნასყიდობის ხელშეკრულებით გამყიდველი მოვალეა გადასცეს მყიდველს საკუთრების უფლება ქონებაზე, მასთან დაკავშირებული საბუთები და მიაწოდოს საჭონელი.

სამოქალაქო კოდექსის 629-ე მუხლ-- პირველი და მე-2 ნაწილების თა--ხმად, ნარდობის ხელშეკრულებით მენარდე კისრულობს შეასრულოს ხელშეკრულებით გათვალ--წინებული სამუშაო, ხოლო შემკვეთი ვალდებულია გადაუხადოს მენარდეს შეთანხმებული საზღაური. თუ ნარდობა ითვალ--წინებს რაიმე ნაკეთობის დამზადებას და მენარდე მას ამზადებს თავის მიერ შეძენილი მასალით, მაშინ იგი შემკვეთს გადასცემს საკუთრებას დამზადებულ ნაკეთობაზე. თუ დამზადებულია გვაროვნული ნივთი, მაშინ გამოიყენება ნასყიდობის წესები.

მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლოს მიერ დადგენილია, რომ მოსარჩელე მხარის მიერ სრულად იქნა შესრულებული ნაკისრი ვალდებულება თანხის ნაწილ-- ეტაპობრივად გადახდის თაობაზე, ხოლო გამყიდველ-- ვალდებულება - ნასყიდობის საგნის მყიდველ-- პირდაპირ მფლობელობაში გადაცემის და მონტაჟის შესახებ არც ხელშეკრულებით დადგენილ პერიოდში და არც დავის განხილვის დროისათვის არ შესრულებულა.

სამოქალაქო კოდექსის 361-ე მუხლ-- მეორე ნაწილ-- თა--ხმად, ვალდებულება უნდა შესრულდეს ჯეროვნად, კეთილსინდისიერად, დათქმულ დროსა და ადგილას. მითითებული ნორმა განსაზღვრავს იმ ძირითად კრიტერიუმებს, რომლებსაც უნდა ეფუძნებოდეს ვალდებულების შესრულება. ვალდებულების შესრულების ცნება გულ--ხმობას არა მხოლოდ შესრულებისაკენ მიმართულ მოქმედებას, არამედ შესრულების შედეგს. ქმედება შესრულებულად რომ ჩაითვალოს აუცილებელია მოვალემ შესრულება ზუსტად ისე გა--ხორციელოს, როგორც ამაზე მხარეები იყვნენ შეთანხმებულნი.

სამოქალაქო კოდექსის 405-ე მუხლ-- პირველი ნაწილ-- შესაბამისად, თუ ხელშეკრულების ერთი მხარე არღვევს ორმხრივი ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ვალდებულებას, მაშინ ხელშეკრულების მეორე მხარეს შეუძლია უარი თქვას ხელშეკრულებაზე ვალდებულების შესრულებისათვის მის მიერ დამატებით განსაზღვრული ვადის უშედეგოდ გასვლ-- შემდეგ. თუ ვალდებულების დარღვევის ხასიათიდან გამომდინარე, არ გამოიყენება დამატებითი ვადა, მაშინ დამატებითი ვადის განსაზღვრას უთა--ბრდება გაფრთხილება. თუკი ვალდებულება მხოლოდ ნაწილობრივ დაირღვა, მაშინ კრედიტორს შეუძლია უარი თქვას ხელშეკრულებაზე მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ვალდებულების დარჩენილი ნაწილ-- შესრულებამ მისთვის დაკარგა ინტერესი.

სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოსარჩელ-- მოთხოვნა მის მიერ ნასყიდობის და ნარდობის საგნის ღირებულების სახით გადახდილი თანხის დაბრუნების ნაწილში, თავისი სამართლებრივი ბუნებით სამოქალაქო კოდექსის 405-ე მუხლით რეგულირებული ხელშეკრულებიდან გასვლას წარმოადგენს.

საქმის მასალებით დადგენილია რომ მხარეთა შორის დაიდო ნასყიდობის და ნარდობის ხელშეკრულება. სასამართლო, მხარეთა შორის არსებული ურთიერთობის სამართლებრივი შეფასებისას, ყურადღებას ამახვილებს ნარდობის მომწესრიგებელ ნორმებზე, რომლებიც სახელშეკრულებო ბოჭვის ფარგლებში, მხარეთათვის მხოლოდ ამგვარი ურთიერთობისთვის დამახასიათებელ სპეციფიკურ რეგულაციებს ადგენენ.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 636-ე მუხლ-- თა--ხმად, შემკვეთს უფლება აქვს სამუშაოს დასრულებამდე ნებისმიერ დროს თქვას უარი ხელშეკრულებაზე, მაგრამ მან უნდა აუნაზღაუროს მენარდეს შესრულებული სამუშაო და ხელშეკრულების მოშლით მიყენებული ზიანი.

სამოქალაქო კოდექსის 636-ე მუხლით გათვალ--წინებულია არა ხელშეკრულების მოშლ-- წინამძღვრები, არამედ, ამ ნორმის გამოყენების შემთხვევაში, გამაწონასწორებელი სამართლებრივი დაცვითი მექანიზმის სახით დადგენილი შემკვეთის ვალდებულება (იხ. პალატის 2015 წლ-- 15 დეკემბრის განმარტება საქმეზე №ას-697-663-2015). სკ-ის 636-ე მუხლით კანონმდებელი შემკვეთისათვის ხელშეკრულების მოშლ-- წინამძღვრებს კი არ აწესებს, არამედ ამ ნორმის გამოყენების შემთხვევაში, გამაწონასწორებელი სამართლებრივი დაცვითი მექანიზმის სახით ადგენს შემკვეთის ვალდებულებას, ანუ განსაზღვრავს, თუ რა უნდა აუნაზღაუროს მენარდეს. ამდენად, სამართლებრივად უნდა შეფასდეს მენარდის სასარჩელო მოთხოვნის იურიდიული დასაბუთებულობა, თუ რამდენადაა ასეთი მოთხოვნა განხორციელებადი.

სამოქალაქო კოდექსის 352-ე მუხლ-- მიხედვით, ხელშეკრულებიდან გასვლ-- უფლების განხორციელების შემთხვევაში, ორივე მხარე თავისუფლდება ხელშეკრულებით ნაკისრი მოვალეობების შესრულებისაგან და ეკისრებათ ორმხრივი რესტიტუცია. ამ შემთხვევაში მხარეები ვალდებული არიან, დაუბრუნდნენ იმ მდგომარეობას, რომელიც არსებობდა ხელშეკრულების დადებამდე. ამგვარი რესტიტუციის ძირითად პრინციპს ნატურით დაბრუნება წარმოადგენს, თუ გადაცემულ-- თავისებურებათა გათვალ--წინებით ნატურით დაბრუნება შესაძლებელია.

წარმოდენილ შემთხვევაში, სასამართლომ მიუთითა, რომ არსებითია მხარეთა ნება, რაც მათ მიერ ხელმოწერილი ხელშეკრულებით ნათლადაა ასახული. სასამართლო ხელშეკრულების ფორმულირებიდან გამომდინარე მიიჩნევს, რომ

მხარეთა ნება მოიცავდა მათთვის მყარი, წინასწარ გათვლადი რისკის გათვალ--წინებით, ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულების სა--ცვლოდ მისაღები ა--ზღაურების ოდენობის და გადახდის ვადების თაობაზე შეთანხმებას. როგორც გამყიდველი, ისე მყიდველი, ხელშეკრულებით შეთანხმდენენ თანხის ოდენობაზე, რაც კონკრეტულ ვალუტაში გამოისახა. აღნიშნულ-- გათვალ--წინებით, ხელშეკრულებიდან გასვლ-- მომენტისათვის უნდა მოხდეს სწორედ იმ ოდენობით თანხის ა--ზღაურება, რაც მხარეთა შორის ხელშეკრულებით საფასურად იქნა დადგენილი და მყიდველ-- მიერ გადახდილი. შესაბამისად, ხელშეკრულებიდან გასვლ-- გამო უნდა მოხდეს მოსარჩელ-- მიერ გადახდილი თანხის 10 700 ევროს ექვივალენტი ლარში 26 736 ლარის დაბრუნება.

2.8. სასამართლო განმარტავს, რომ პირგასამტეხლო ერთდროულად განიხილება, როგორც ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფა, ასევე სამოქალაქო-სამართლებრივი პასუხისმგებლობის ერთ-ერთი ფორმა. პირგასამტეხლოს გააჩნია ორმაგი მნიშვნელობა, ის წარმოადგენს არა მხოლოდ ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის საშუალებას, არამედ, ასევე - ვალდებულების შეუსრულებლობის საფასურის ოდენობის გამორკვევის (განსაზღვრის) მექანიზმს. პირგასამტეხლოს 2 ძირითადი ფუნქცია გააჩნია:

1. მოვალეს უბიძგოს ვალდებულების შესრულებისკენ, არახელსაყრელი პერსპექტივის (ჯარიმა შეუსრულებლობისათვის) მოლოდინის გამოისობით. ან
2. წინასწარ განსაზღვროს შეუსრულებლობით გამოწვეული ზიანის მოცულობა. დასაშვებია, პირგასამტეხლოში შემავალი თანხის ოდენობის გამოთვლ-- წესი სხვადასხვაგვარი იყოს, ხელშეკრულების ან მისი შეუსრულებელი ნაწილ-- თანხის პროცენტის სახით.

კანონის თა--ხმად (სკ-ის 418.1 მუხლი), მართალია, პირგასამტეხლო შესაძლოა აღემატებოდეს ზიანს, წინააღმდეგ შემთხვევაში ხელშეკრულების ამგვარი დათქმა, სამოქალაქო კოდექსის 54-ე მუხლ-- შესაბამისად, ბათილად ჩაითვლებოდა, თუმცა, იმისათვის, რათა დაცული იყოს მხარეთა თა--სწორობის საყოველთაო უფლება, კანონმდებელი ითვალ--წინებს პირგასამტეხლოს გონივრულ ოდენობამდე შემცირების შესაძლებლობას. სამოქალაქო კანონმდებლობა პირგასამტეხლოს ნამდვილობას მხარეთა მიერ ნების თავისუფალი გამოვლენის გზით მიღწეულ შეთანხმებას უკავშირებს, თუმცა, იგი არ წარმოადგენს აბსოლუტურ დათქმას და მოვალ-- შესაგებლ-- არსებობის პირობებში, სასამართლო უფლებამოსილია შეაფასოს კრედიტორის მიერ მოთხოვნილი ოდენობის თანხის თა--ზომიერება ვალდებულების დარღვევასთან. სამოქალაქო კოდექსის 420-ე მუხლ-- თა--ხმად, სასამართლოს შეუძლია საქმის გარემოებათა გათვალ--წინებით შეამციროს შეუსაბამოდ მაღალი პირგასამტეხლო. ნორმის დასახელებული და--წესი სასამართლოს მხრიდან მხარეთა თავისუფალი ნების გამოვლენით მიღწეულ შეთანხმებაში

ჩარევის ლეგიტიმურ საფუძველს წარმოადგენს და ასეთ შემთხვევაში, კონკრეტული საქმის თავისებურების გათვალ--წინებით, უნდა შეფასდეს ის სუბიექტური და ობიექტური ფაქტორები, როგორიცაა: მხარეთა ქონებრივი მდგომარეობა, ვალდებულების დარღვევის ხარისხი, კრედიტორის მოლოდინი ვალდებულების ჯეროვანი შესრულების მიმართ და სხვა (იხ. სუსგ №ას-914-864-2015, 4 დეკემბერი, 2015 წელი).

მართალია, მითითებული თანხის ოდენობის განსაზღვრას კანონმდებელი მხარეთა შეთანხმებას მიაწოდებს, თუმცა აღნიშნული არ ნიშნავს, რომ პირგასამტეხლოს დაკისრებით კრედიტორმა არათა--ზომიერად დიდი სარგებელი მიიღოს. პირგასამტეხლოს ოდენობა შეუზღუდავი არ არის. სასამართლო უფლებამოსილია, შეამციროს იგი დავის კონკრეტული გარემოებების შესაბამისად.

სამოქალაქო კოდექსის 420-ე მუხლ--თა--ხმად, სასამართლოს შეუძლია საქმის გარემოებათა გათვალ--წინებით შეამციროს შეუსაბამოდ მაღალი პირგასამტეხლო. პირგასამტეხლოს შემცირებისას სასამართლო მხედველობაში კონკრეტულ გარემოებებს, კერძოდ, იმას, თუ როგორია შესრულების ღირებულების, მისი შეუსრულებლობისა და არაჯეროვანი შესრულებით გამოწვეული ზიანის თა--ფარდობა პირგასამტეხლოს ოდენობასთან, ასევე - კრედიტორის ეკონომიური ინტერესი.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ პირგასამტეხლო წარმოადგენს ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის დამატებით საშუალებას. ვალდებულების დარღვევამდე პირგასამტეხლო ემსახურება ვალდებულების შესრულების სტიმულირებას, ვინაიდან მოვალემ იცის, რომ ვალდებულების დარღვევის შემთხვევაში მას მოუწევს გარკვეული საზღაურის გადახდა. პირგასამტეხლო ატარებს პრევენციული და მინიმალური ზიანის ა--ზღაურების ფუნქციას, შესაბამისად პირგასამტეხლო რომელიც გადააჭარბებს ამ ოდენობას, იძენს შეუსაბამოდ მაღალი პირგასამტეხლოს სტატუსს. მნიშვნელოვანია, რომ პირგასამტეხლო მოვალეს უპირობოდ ეკისრება, მიუხედავად იმისა ვალდებულების დარღვევით კრედიტორმა ზიანი განიცადა თუ არა. მართალია, კრედიტორს ენიჭება პირგასამტეხლოს უპირობოდ მოთხოვნის უფლება, მაგრამ მისი ოდენობის განსაზღვრისას, როგორც ზემოთ აღინიშნა, სასამართლომ მხედველობაში უნდა მიიღოს, თუ როგორია შესრულების ღირებულების, მისი შეუსრულებლობისა და არაჯეროვანი შესრულებით გამოწვეული ზიანის თა--ფარდობა პირგასამტეხლოს ოდენობასთან. პირგასამტეხლოს მიზანია კრედიტორის დარღვეული უფლების აღდგენა და არა გამდიდრება. შესაბამისად, პირგასამტეხლო უნდა იყოს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ვალდებულების დარღვევის თა--ზომიერი და გონივრული.

განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლო, სამოქალაქო კოდექსის ზემოთ

მოხმობილი ნორმების (115–ე, 420–ე) და მსჯელობის გათვალ–წინებით, მიიჩნია, რომ მოსარჩელ– მიერ პირგასამტეხლოს სახით მოთხოვნილი თანხა შეუსაბამოდ მაღალია შესასრულებელი ვალდებულების ოდენობასთან მიმართებით და უნდა შემცირდეს გონივრულ ოდენობამდე. კერძოდ, მოპასუხეს მოსარჩელ– სასარგებლოდ პირგასამტეხლოს სახით უნდა დაეკისროს 2500 ევროს ექვივალენტი ლარში - 6247 ლარის გადახდა.

2.9. რაც შეეხება მოსარჩელ– მოთხოვნას მიუღებელი შემოსავლ– სახით მოპასუხისათვის ყოველთვიურად 6700 ლარის დაკისრების შესახებ სასამართლომ განმარტა, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 394-ე მუხლ– - პირველი ნაწილ– თა–ხმად, მოვალ– მიერ ვალდებულების დარღვევისას კრედიტორს შეუძლია მოითხოვოს ამით გამოწვეული ზიანის ა–ზღაურება.

სამოქალაქო კოდექსის 412-ე მუხლ– შესაბამისად, ა–ზღაურებას ექვემდებარება ის ზიანი, რომელიც მოვალ–ათვის წინასწარ იყო სავარაუდო და წარმოადგენს ზიანის გამომწვევი მოქმედების უშუალო შედეგს. მითითებული მუხლ– თა–ხმად, მოვალეს არ შეიძლება დაეკისროს იმ ზიანის ა–ზღაურება, რისი გათვალ–წინებაც მას წინასწარ არ შეეძლო. ამასთან, დამდგარი ზიანი უნდა წარმოადგენდეს ზიანის გამომწვევი მოქმედების უშუალო შედეგს.

მოსარჩელეს არ წარმოუდგენია მტკიცებულება მასზედ, რომ წინამდებარე სარჩელ– აღძვრამდე ან მის შემდეგ მცდელობა ჰქონდა სხვა კომპანიის მეშვეობით განეხორციელებინა და დაესრულებინა სამონტაჟო ანდა გაეგრძელებინა სარემონტო სამუშაოები, თან იმ პირობებში, როდესაც მხარე კვლავ რჩებოდა სახელშეკრულებო ურთიერთობაში მენარდესთან და მოპასუხეს მოლოდინი იმისა, რომ ვალდებულების შესრულებისათვის არაერთი დამატებითი ვადის მიცემის გათვალ–წინებით (მხარის განმარტებით სარჩელ– წარმოდგენით გავიდა ხელშეკრულებიდან, იხ. სხდომის ოქმი) ამ პერიოდში გაქირავებით სარგებელს მიიღებდა საფუძველს და დასაბუთებას მოკლებულია, ამასთან, ბუნდოვანი და განუსაზღვრელია რა დროში შეძლებდა მხარე სარემონტო სამუშაოების დასრულებას, მხარე ვერ მიუთითებს რეალურად რა დროიდან უნდა მიეღო და ვერ მიიღო/დაკარგა შემოსავალი ქონების გაქირავების შეუძლებლობის გამო.

3. სააპელაციო საჩივრის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლები:

აპელანტის სააპელაციო საჩივრის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლები:

3.1. აპელანტი ითხოვს ნაწილობრივ გაუქმდეს თბილ–ის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლ– 16 აპრილ– გადაწყვეტილება საქმეზე №2/22798-18, იმ ნაწილში, რომლითაც არ

დაკმაყოფილდა მოსარჩელ-- მოთხოვნა და მიღებულ იქნას ახალი გადაწყვეტილება სარჩელ-- შემდეგი მოცულობით დაკმაყოფილების თაობაზე: (ა) დაეკისროს მოპასუხეს მოსარჩელ-- სასარგებლოდ პირგასამტეხლოს გადახდა, ჯამში, 3,500 ევროს (ექვივალენტი ლარში, გადახდის დღეს არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსის შესაბამისად) ოდენობით (იმ 2,500 ევროს დამატებით, რაც უკვე დაკმაყოფილდა); და (ბ) დაეკისროს მოპასუხეს მოსარჩელ-- სასარგებლოდ ყოველთვიურად 6,700 ლარის გადახდა 2015 წლ-- 20 სექტემბრიდან 2016 წლ-- თებერვლ-- თვის ჩათვლით (ჯამში, 35,733.4 ლარი).

3.2. აპელანტის განმარტებით, გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილში, პირგასამტეხლოსთან დაკავშირებით განვითარებულია ზოგადი ხასიათის მსჯელობა (იხ. გადაწყვეტილების 6.2 პუნქტი). სასამართლო მიუთითებს, რომ პირგასამტეხლოს გააჩნია როგორც ვალდებულების დარღვევის პრევენციის, ისე ზიანის ა--ზღაურების ფუნქცია; უთითებს იმის თაობაზე, რომ პირგასამტეხლო, შესაძლოა, აღემატებოდეს რეალურად დამდგარ ზიანს; ასევე, მიუთითებს სსკ 420-ე მუხლზე, რომელიც ადგენს შეუსაბამოდ მაღალი პირგასამტეხლოს შემცირების შესაძლებლობას; თუმცა, აპელანტის მოსაზრებით, სასამართლო უურადღებას არ ამახვილებს წინამდებარე საქმის ფაქტობრივ გარემოებებზე, რაც მთლიან--დ დაუსაბუთებლად აქცევს მის მსჯელობას პირგასამტეხლოს თაობაზე.

ქართული კანონმდებლობით პირგასამტეხლოს ოდენობაზე მსჯელობისას მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული მოვალ-- მოქმედებები. „პირგასამტეხლოს შემცირებისას სასამართლომ შეიძლება გაითვალ--წინოს მოვალ-- მიერ ვალდებულების შესრულების ხარისხი, ვალდებულებაში მონაწილე პირთა ქონებრივი მდგომარეობა და სხვ.“ [იხ. ახვლედიანი ზ., ვალდებულებითი სამართალი, 1999, გვ. 78]. ერთ-ერთ საქმეზე თბილ--ის სააპელაციო სასამართლო განმარტავს, რომ „პირგასამტეხლოს ოდენობის განსაზღვრისას უურადღება ექცევა რამდენიმე გარემოებას. მათ შორის: ა) პირგასამტეხლოს, როგორც სანქციის ხასიათის მქონე ინსტრუმენტის ფუნქციას, თავიდან აიცილოს დამატებით ვალდებულების დამრღვევი მოქმედებები; ბ) დარღვევის სიმძიმესა და მოცულობას და კრედიტორისათვის წარმოქმნილი საფრთხის ხარისხს; გ) ვალდებულების დამრღვევი პირის ბრალეულობის ხარისხს; დ) პირგასამტეხლოს ფუნქციას, მოიცვას თავის თავში ზიანის ა--ზღაურება.“ [იხ. თბილ--ის სააპელაციო სასამართლოს განჩინება, საქმე №2ბ/2838-13, 03 ივლ--ი, 2013 წელი]. ასევე, 2015 წლ-- 07 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით „საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ პირგასამტეხლო წარმოადგენს ვალდებულების შესრულების მიმართ მხარის შესაბამისი ინტერესის უზრუნველყოფის საშუალებას, რომლ-- გადახდის ვალდებულების წარმოშობა დაკავშირებულია ვალდებულების დარღვევასთან. პირგასამტეხლოს მოთხოვნის უფლება დამოუკიდებელია ზიანის მიყენების ფაქტის მტკიცებისაგან ანუ, პირგასამტეხლოს მოთხოვნისათვის კრედიტორს არ

ეკისრება მიყენებული ზიანის დამტკიცების ვალდებულება. პირგასამტეხლოს მოთხოვნის უფლება კრედიტორს ყოველთვის გააჩნია, მიუხედავად იმისა, განიცადა თუ არა მან ზიანი. მთავარია ვალდებულების დარღვევის ფაქტი.“ [იხ. საქმე №ას-459-438-2015, 07 ოქტომბერი, 2015 წელი, ქ. თბილ--ი].

პირგასამტეხლოს შესახებ შეთანხმება წარმოადგენდა მოპასუხე კომპანიის სტანდარტული ხელშეკრულების ნაწილს. შესაბამისად, თავად მოპასუხემ მიიჩნია პირგასამტეხლო გონივრულად და იყენებს მას სტანდარტულ ხელშეკრულებებში. ამასთან, გასათვალ--წინებელია მოპასუხის მხრიდან ვალდებულების დარღვევის ხარისხი. მოსარჩელე წლების განმავლობაში ელოდა სისტემის დამონტაჟებას, თუმცა, მიუხედავად არა ერთი დაპირებისა, მოპასუხემ არ შეასრულა მასზე ხელშეკრულებით დაკისრებული ვალდებულება. ფაქტობრივად, მოპასუხემ საკუთარი ბრალეული ქმედებით ხელი შეუწყო პირგასამტეხლოს ოდენობის დაგროვებას და გაზრდას. საკუთარივე უკანონო ქმედებით მოპასუხემ სარგებელი არ უნდა მიიღოს.

ამასთან, აპელანტის მოსაზრებით, მოპასუხეს, 10,700 ევრო სესხის სახით რომ აეღო საბანკო დაწესებულებიდან, მას მოუწევდა პროცენტის სახით დაახლოებით იმავე ოდენობით თანხის გადახდა, რასაც აპელანტი დაზუსტებული სააპელაციო საჩივრით ითხოვს. კერძოდ, საქართველოს ეროვნული ბანკის სტატისტიკის თა--ხმად წლიური, საშუალო საბაზრო საპროცენტო გა--კვეთი სესხებზე შეადგენს 12%-ს. [იხ. და--რთი 1: საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური სტატისტიკა სესხებზე წლიური საბაზრო საპროცენტო გა--კვეთების თაობაზე]. თანხა მოპასუხეს გადაეცა 2015 წლ-- 31 ივლ--ს. შესაბამისად, დღეის მდგომარეობით 10,700 ევროს სესხად აღების შემთხვევაში მოპასუხე ვალდებული იქნებოდა გადაეხადა 5,136 ევროს ოდენობით პროცენტი. შესაბამისად, მოპასუხე უსაფუძვლოდ მდიდრდება მოსარჩელე-- ხარჯზე და არც ხელშეკრულებით შეთანხმებულ პირგასამტეხლოს იხდის.

აპელანტის განმარტებით, პირგასამტეხლოს სახით მოთხოვნილი თანხა არის აპელანტის მიერ გადახდილი თანხის, თითქმის, 50%, რაც, არის გონივრული ოდენობა და სასამართლოს ამ ნაწილში არ ქონდა მისი შემცირების საფუძველი. ხელშეკრულების 8.2 მუხლ-- თა--ხმად პირგასამტეხლო უნდა დაკისრებოდა ხელშეკრულების მთლიან ოდენობას, რაც 4.1 მუხლ-- თა--ხმად შეადგენდა 35,726 ევროს. შესაბამისად, აპელანტი ითხოვს არა ხელშეკრულების მთლიანი საფასურის 50%-ს, არამედ, მხოლოდ, მის მიერ ფაქტობრივად გადახდილი თანხის, 10,700 ევროს, დაახლოებით, 50%-ის გადახდას, რაც არის გონივრული.

შესაბამისად, აპელანტის მტკიცებით, პირგასამტეხლოს ოდენობა არ ყოფილა შეუსაბამოდ მაღალი და სასამართლოს მთლიან--დ უნდა დაეკმაყოფილებინა მოთხოვნა.

3.3. აპელანტის განმარტებით, მიუღებელ შემოსავალთან დაკავშირებით სასამართლო მიუთითებს, რომ მოპასუხისათვის არ ყოფილა სავარაუდო ბინის სამომავლო გაქირავება. აღნიშნული განმარტება ეწინააღმდეგება როგორც საქმის ფაქტობრივ გარემოებებს, ისე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პრაქტიკას. უპირველეს ყოვლ--ა, ხელშეკრულების დადებამდე მხარეთა შორის გაიმართა მოლაპარაკებები, სადაც დეტალურად მიეწოდა მოპასუხეს ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ მოსარჩელე აპირებდა ბინის გარემონტებას და გაქირავებას. სწორედ ამ მოლაპარაკებების შემდეგ, 2015 წლ-- 10 ივნისს, ხელშეკრულების გაფორმებამდე, მოპასუხემ მოსარჩელეს შესთავაზა დ----ის სისტემის დამონტაჟება.

გარდა ამისა, ბინის რემონტის თაობაზე მოპასუხეს ინფორმაცია მიეწოდა წერილობითაც: 2015 წლ-- 19 სექტემბერს, 2015 წლ-- 5 ოქტომბერს და 2016 წლ-- 29 იანვარს. შესაბამისად, მოპასუხისათვის თავიდანვე ცნობილი იყო იმის თაობაზე, რომ მოსარჩელეს ბინა უნდა გაერემონტებინა და უნდა გაექირავებინა. გადაწყვეტილებით დადგენილია, რომ მოპასუხემ დაარღვია ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება. სსკ 408.1 მუხლ-- თა--ხმად „იმ პირმა, რომელიც ვალდებულია აა--ზღაუროს ზიანი, უნდა აღადგინოს ის მდგომარეობა, რომელიც იარსებებდა, რომ არ დამდგარიყო ა--ზღაურების მავალდებულებელი გარემოება.“ თუმცა, სსკ 411-ე მუხლ-- თა--ხმად „ზიანი უნდა ა--ზღაურდეს არა მხოლოდ ფაქტობრივად დამდგარი ქონებრივი და--კლ--ისთვის, არამედ მიუღებელი შემოსავლ--თვისაც. მიუღებლად ითვლება შემოსავალი, რომელიც არ მიუღია პირს და რომელსაც იგი მიიღებდა, ვალდებულება ჯეროვნად რომ შესრულებულიყო.“

მოსარჩელეს საქართველოში გააჩნია არა ერთი საცხოვრებელი სახლი და იგი აპირებდა მათი კომერციული დანიშნულებით გამოყენებას - გაქირავებას და ამით ყოველთვიური შემოსავლ-- მიღებას. აღნიშნული ზიანი ექვემდებარება ა--ზღაურებას სსკ 411-ე მუხლ-- საფუძველზე და ამას საკუთარ გადაწყვეტილებაში ადასტურებს საქართველოს უზენაესი სასამართლო. ერთ-ერთ საქმეში, სადაც პირი იმ თანხებს ითხოვდა, რომელსაც ბინის გაქირავების შემთხვევაში მიიღებდა და რომელიც ვერ მიიღო მოპასუხის მიერ ვალდებულების დარღვევის გამო, საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ შემდეგი შეფასება გააკეთა: „დაუსაბუთებელია, ასევე, კასატორის პრეტენზია, რომ სასამართლოს მოპასუხისათვის ზიანის ა--ზღაურების სახით საერთოდ არ უნდა დაეკისრებინა მოსარჩელ-- მიერ ბინის გაქირავების შემთხვევაში მისაღები შემოსავალი. უზენაესმა სასამართლომ არაერთ საქმეში განმარტა, რომ „მიუღებელი შემოსავალი თავისი ბუნებით გულ--ხმობს „წმინდა ეკონომიკურ და--კარგს“ (pure economic loss), რომელიც ხელშეკრულების მხარემ განიცადა და რომელსაც ადგილი არ ექნებოდა, ხელშეკრულება ჯეროვნად რომ შესრულებულიყო. სსკ-ს 411-ე მუხლ-- შინაარსის გათვალ--წინებით, მნიშვნელობა ენიჭება იმ გარემოებებს, რომლებიც მიუთითებენ მოპასუხის მიერ ზემოაღნიშნული ბინის

გადაცემასთან დაკავშირებით ნაკისრი ვალდებულებების ჯეროვნად შესრულების შემთხვევაში რა შემოსავალს მიიღებდა და ვალდებულების დარღვევის შედეგად არ მიიღო მოსარჩელემ. მოსარჩელე მიუთითებს, რომ ხელშეკრულებით გათვალ--წინებულ მდგომარეობაში ბინის გადაცემის შემთხვევაში, იგი 2011 წლ-- იანვრიდან ამ ბინას გააქირავებდა, რაც სავსებით შესაძლებლად მიაჩნია სასამართლოს, რადგან თუ პირს ბინა საცხოვრებლად არ სჭირდება, მისი გაქირავება წარმოადგენს უძრავი ქონებით შემოსავლ-- მიღების ყველაზე ფართოდ დამკვიდრებულ და აპრობირებულ ფორმას.“ [იხ. სუსგ №ას-945-895-2015, 14 მარტი, 2016 წელი, ქ. თბილ--ი].

აპელანტის მითითებით, რომ არა მოპასუხე კომპანიის მხრიდან ხელშეკრულების უხეში დარღვევა, მოსარჩელე შეძლებდა დაესრულებინა ბინის სარემონტო სამუშაოები და მოეხდინა ბინის გაქირავება. აღნიშნული თანხები მოსარჩელ-- მიუღებელ შემოსავალს წარმოადგენს, რისი ა--ზღაურებაც სსკ 411-ე მუხლ-- თა--ხმად უნდა დაეკისროს მოპასუხე კომპანიას.

შესაბამისად, დაზუსტებული სააპელაციო საჩივრით ა-- ჩ-----ე ითხოვს მიუღებელი შემოსავლ-- დარიცხვას 2015 წლ-- 19 სექტემბრიდან 2016 წლ-- თებერვლ-- თვის ჩათვლით. ეს არის პერიოდი, როცა მხარეთა შორის ჯერ კიდევ აქტიურად წარმოებდა მიმოწერა პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებით და მხარეს ჯერ კიდევ ქონდა ვალდებულების შესრულების მოლოდინი. რაც შეეხება რემონტის დასრულების ვადას, ეს საკითხი წამოიჭრა სხდომაზე და გაკეთებულ იქნა შესაბამისი განმარტებები, რომ, როგორც Lisi Renovation-ის დირექტორის, დ----- ვ-----ის 2018 წლ-- 18 ივლ--ის წერილშია მითითებული, სარემონტო სამუშაოები უნდა დასრულებულიყო 3 თვის ვადაში (იხ. სარჩელ-- 181-183 გვ.). აღნიშნული პერიოდი არ უნდა გამოაკლდეს მოთხოვნის ოდენობას, ვინაიდან ეს დრო აპელანტის მომავალში მაინც დაეკარგება.

აქედან გამომდინარე, აპელანტს მიაჩნია, რომ გადაწყვეტილება არის დაუსაბუთებელი და უნდა გაუქმდეს; მოსარჩელ-- მოთხოვნა უნდა იქნას დაკმაყოფილებული დაზუსტებულ სააპელაციო საჩივარში მითითებული ოდენობით.

4. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების დასაბუთება

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 377-ე მუხლ-- პირველი ნაწილ-- თა--ხმად, სააპელაციო სასამართლო ამოწმებს გადაწყვეტილებას სააპელაციო საჩივრის ფარგლებში ფაქტობრივი და სამართლებრივი თვალსაზრისით. ამავე მუხლ-- მეორე ნაწილ-- შესაბამისად, სამართლებრივი თვალსაზრისით შემოწმებისას სასამართლო ხელმძღვანელობს 393-ე და 394-ე მუხლების მოთხოვნებით.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 386-ე მუხლ-- შესაბამისად, თუ სააპელაციო საჩივარი დასაშვებია და საქმე პირველი ინსტანციის სასამართლოს არ უბრუნდება, სააპელაციო სასამართლო თვითონ იღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე. იგი თავისი განჩინებით უარს ამბობს სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე ან გასაჩივრებული გადაწყვეტილების შეცვლით იღებს ახალ გადაწყვეტილებას.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე მუხლ-- საფუძველზე სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომლითაც საქმე ხელმეორედ არ წყდება არსებითად, მიიღება განჩინების ფორმით. განჩინება სამოტივაციო ნაწილ-- ნაცვლად უნდა შეიცავდეს მოკლე დასაბუთებას გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების ან უცვლელად დატოვების შესახებ.

ფაქტობრივი და სამართლებრივი დასაბუთება

4.1. სააპელაციო პალატა სრულად ეთანხმება პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებს და მათ სამართლებრივ შეფასებებს (იხ. წინამდებარე განჩინების 2.1. – 2.9. პუნქტები).

მოცემულ შემთხვევაში, აპელანტი ითხოვს ნაწილობრივ გაუქმდეს თბილ--ის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლ-- 16 აპრილ-- გადაწყვეტილება საქმეზე №2/22798-18, იმ ნაწილში, რომლითაც არ დაკმაყოფილდა მოსარჩელ-- მოთხოვნა და მიღებულ იქნას ახალი გადაწყვეტილება სარჩელ-- შემდეგი მოცულობით დაკმაყოფილების თაობაზე: (ა) დაეკისროს მოპასუხეს მოსარჩელ-- სასარგებლოდ პირგასამტეხლოს გადახდა, ჯამში, 3,500 ევროს (ექვივალენტი ლარში, გადახდის დღეს არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსის შესაბამისად) ოდენობით (იმ 2,500 ევროს დამატებით, რაც უკვე დაკმაყოფილდა); და (ბ) დაეკისროს მოპასუხეს მოსარჩელ-- სასარგებლოდ ყოველთვიურად 6,700 ლარის გადახდა 2015 წლ-- 20 სექტემბრიდან 2016 წლ-- თებერვლ-- თვის ჩათვლით (ჯამში, 35,733.4 ლარი).

სააპელაციო პალატა აღნიშნავს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება გასაჩივრებულია მხოლოდ პირგასამტეხლოს შემცირებისა და მიუღებელი შემოსავლ-- დაკისრებაზე უარის თქმის ნაწილში. შესაბამისად, სააპელაციო პალატა გასაჩივრებულ გადაწყვეტილების კანონიერებას აღნიშნულ ნაწილში ამოწმებს.

4.2. სამოქალაქო კოდექსის 394-ე მუხლ-- პირველი ნაწილ-- თა--ხმად, მოვალ-- მიერ ვალდებულების დარღვევისას კრედიტორს შეუძლია მოითხოვოს ამით

გამოწვეული ზიანის ა--ზღაურება. ვალდებულების დარღვევა ზოგადი ფორმულირებაა და იგი შეიძლება სხვადასხვა ფორმით გამოიხატოს, მათ შორის, არაჯეროვან შესრულებაში. მტკიცების ტვირთის ობიექტურად და სამართლიან--დ გა--წილების პირობებში, როგორც ზიანის მიყენების ფაქტის, ასევე, განცდილი ზიანის ოდენობის დამტკიცების ტვირთი მოსარჩელე--(კრედიტორის) მხარეზეა.

სამოქალაქო კოდექსის 408-ე მუხლ-- პირველი ნაწილ-- თა--ხმად, პირმა, რომელიც ვალდებულია აა--ზღაუროს ზიანი, უნდა აღადგინოს პირვანდელი მდგომარეობა, ანუ მდგომარეობა რომელიც იარსებებდა, რომ არა ვალდებულების დარღვევა. ამასთან--ვე მნიშვნელობა არა აქვს, თუ რამდენად მაღალია მოვალე-- ბრალეულობის (განზრახვა თუ გაუფრთხილებლობა) ხარისხი ზიანის დადგომაში.

სამოქალაქო კოდექსის 411-ე მუხლი კიდევ უფრო აკონკრეტებს 408-ე მუხლში მოცემულ ზიანის სრულად ა--ზღაურების პრინციპს. სრული ა--ზღაურება ეხება არა საერთოდ ზიანს, რომელიც შეიძლება ვინმემ განიცადოს, არამედ იმ ზიანს, რომელიც სამოქალაქო პასუხისმგებლობის საერთო საფუძვლებიდან გამომდინარე ა--ზღაურებადია. ა--ზღაურებას ექვემდებარება ის ზიანი, რომელიც მოვალე--ათვის წინასწარ იყო სავარაუდო და წარმოადგენს ზიანის გამომწვევი მოქმედების უშუალო შედეგს.

როდესაც ხელშეკრულების მხარე კისრულობს ვალდებულებას, მას მხედველობაში აქვს მხოლოდ იმ რისკის აღება, რომელიც კანონზომიერად არის დაკავშირებული ხელშეკრულების შესრულებასთან. აღნიშნულიდან გამომდინარე, მისგან შეიძლება მოთხოვნილ იქნეს მხოლოდ იმ ზიანის ა--ზღაურება, რომელიც ხელშეკრულების დარღვევის ნორმალურ შედეგად აღიქმება.

სამოქალაქო კოდექსის 412-ე მუხლი მოვალეს ათავისუფლებს ისეთი რისკებისაგან, რაც მიუღებელია ქონებრივი პასუხისმგებლობის ჩვეულებრივი პრინციპებისათვის. მოსარჩელემ უნდა დაამტკიცოს, რომ მის მიერ განცდილი ზიანი არის ხელშეკრულების დარღვევის ჩვეულებრივი და ნორმალური შედეგი. ზიანის სავარაუდოება დგინდება გონივრულობის თვალსაზრისით და არ განისაზღვრება კონკრეტული ხელშეკრულების დამრღვევის სუბიექტური შესაძლებლობებით. მოვალემ ზიანი ყოველთვის უნდა აა--ზღაუროს, მაგრამ ხელშეკრულებით ნაკისრი რისკის ფარგლებში.

დასახელებული ნორმების შესაბამისად, ვალდებულების დარღვევის შემთხვევაში, კრედიტორისათვის ა--ზღაურებას ექვემდებარება როგორც ფაქტობრივად დამდგარი ზიანი, ასევე მიუღებელი შემოსავლ-- სახით მიყენებული ზიანი.

4.3. მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ მხარეთა შორის 2015 წლ-- 27 ივლ--ს გაფორმდა ნასყიდობის ხელშეკრულება, რომლითაც მოპასუხემ იკისრა D---- A-----ს ფირმის აგრეგატების გათბობა-გაგრილებისთვის მიწოდება და საცხოვრებელ ბინაში მონტაჟი. ხელშეკრულების მე-3-ე პუნქტის თა--ხმად, აგრეგატების მიწოდების ადგილია თბილ--ი, ლ--ი ვერანდა, ბლოკი ც8. აგრეგატების ტრანსპორტირების ხარჯებს იხდის მიმწოდებელი. აგრეგატების დატვირთვის და მიწოდების ადგილებში ჩამოტვირთვის და--ხარჯებს იხდის მიმწოდებელი. აგრეგატების მიწოდების, მონტაჟის და ექსპლუატაციაში გაშვების შემდეგ მხარეთა შორის შედგება მიღება-ჩაბარების აქტი. 3.5. პუნქტის თა--ხმად, მიმწოდებელ-- მიერ აგრეგატების მიწოდება და მონტაჟი უნდა განხორციელდეს შემკვეთის მხრიდან შესაბამისი მოთხოვნის მიღებიდან და ავანსის გადახდიდან 49 კალენდარული დღის განმავლობაში.

ხელშეკრულების მე-4 პუნქტის თა--ხმად, განსაზღვრული იყო ღირებულების გადახდის ოთხი ეტაპი, კერძოდ: კერძოდ, შემკვეთი წინამდებარე ხელშეკრულების ხელმოწერიდან 10 საბანკო დღის ვადაში ავანსის სახით გადაუხდის მიმწოდებელს აგრეგატის სრული ღირებულების 30%-ს ანუ 10718 ევროს; ღირებულების 40% ანუ 14290 ევროს გადახდა მოხდება აგრეგატების დამზადების შემდეგ; 10%-ის, ანუ 3573 ევროს გადახდა მოხდება აგრეგატების მიწოდების შემდეგ; და--რჩენი თანხა, ანუ 7145 ევროს გადახდა მოხდება სამონტაჟო სამუშაოების დასრულების, სიტემის გაშვების და მიღება - ჩაბარების აქტის გაფორმების შემდეგ. ხელშეკრულების 5.3. პუნქტის თა--ხმად, შემკვეთი ვალდებულია იღებს მიმწოდებელი უზრუნველყოფის სამონტაჟო სამუშაოების შესასრულებლად საჭირო პირობებით, მათ შორის ელექტროენერგიით. ხელშეკრულების 5.4. პუნქტის თა--ხმად, მიმწოდებელი ვალდებულია გარე ბლოკის ადგილმდებარეობა შეათანხმოს შპს "ლ--ი დ----- --თან". ხელშეკრულების 8.2. პუნქტით მხარეები შეთანხმდნენ, რომ მიმწოდებელ-- მიერ მიწოდების ვადების დარღვევის შემთხვევაში, შემკვეთს უფლება აქვს მას დააკისროს ჯარიმა შეუსრულებელი ვალდებულების 0.5% ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე.

სასამართლოს მიერ ასევე, დადგენილია, რომ ავანსის თანხა - 10 700 ევრო შესაბამისი კურსით ეროვნულ ვალუტაში 26 781 ლარი მოსარჩელ-- მიერ მოპასუხისათვის გადახდილია 2015 წლ-- 31 ივლ--ს. ხოლო ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულების ვადა შეადგენდა 2015 წლ-- 18 სექტემბერამდე პერიოდს.

მოპასუხე მხარის მიერ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულება არ მომხდარა არც ხელშეკრულების მოქმედების და არც მოსარჩელ-- მიერ განსაზღვრულ დამატებით ვადებში.

სააპელაციო სასამართლოს აზრით, პირველი ინსტანციის სასამართლომ

კანონმდებლობისა და სასამართლო პრაქტიკის გათვალ--წინებით სწორედ შეაფასა საქმის ფაქტობრივი გარემოებები:

„საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განმარტებით "როდესაც ხელშეკრულების მხარე კისრულობს ვალდებულებას, მას მხედველობაში აქვს მხოლოდ იმ რისკის აღება, რომელიც კანონზომიერად არის დაკავშირებული ხელშეკრულების შესრულებასთან. აღნიშნულიდან გამომდინარე, მისგან შეიძლება მოთხოვნილ იქნეს მხოლოდ იმ ზიანის ა--ზღაურება, რომელიც ხელშეკრულების დარღვევის ნორმალურ შედეგად აღიქმება"(იხ. სუსგ №ას-999-943-2015, 18 დეკემბერი, 2015 წელი, ქ. თბილ--ი). სხვა საქმეში საქართველოს უზენაესი სასამართლო შემდეგ განმარტებას აკეთებს: "ზიანის სავარაუდოობა დგინდება გონივრული ადამიანის თვალსაზრისით და არ განისაზღვრება კონკრეტული ხელშეკრულების კონკრეტული დამრღვევის სუბიექტური შესაძლებლობებით. "ხელშეკრულების დამრღვევი მხარე ვალდებულია აა--ზღაუროს მხოლოდ ის ზიანი, რომელ-- თაობაზეც მან ხელშეკრულების დადებისას ივარაუდა, ან გონივრულად უნდა ევარაუდა, რომ ამგვარი ზიანი დადგებოდა ხელშეკრულების დარღვევის შემთხვევაში." მხარეთა მიერ ერთმანეთისათვის მიწოდებული ინფორმაცია არის ერთ-ერთი გადამწყვეტი მნიშვნელობის მქონე იმის დასადგენად, თუ რამდენად შეეძლო ნორმალურ, გულმოდინე ბრუნვის წევრს ევარაუდა ზიანის თაობაზე. დადგენილია, რომ მოსარჩელე მხარეს არ მიუწოდებია მოპასუხე კომპანიისათვის ინფორმაცია იმის თაობაზე, რომ მას ბინის გაქირავება და ამით დამატებითი შემოსავლ--მიღება სურდა. მოსარჩელეს არ წარმოუდგენია მტკიცებულება მასზედ, რომ წინამდებარე სარჩელ-- აღძვრამდე ან მის შემდეგ მცდელობა ჰქონდა სხვა კომპანიის მეშვეობით განეხორციელებინა და დაესრულებინა სამონტაჟო ანდა გაეგრძელებინა სარემონტო სამუშაოები, თან იმ პირობებში, როდესაც მხარე კვლავ რჩებოდა სახელშეკრულებო ურთიერთობაში მენარდესთან და მოპასუხეს მოლოდინი იმისა, რომ ვალდებულების შესრულებისათვის არაერთი დამატებითი ვადის მიცემის გათვალ--წინებით (მხარის განმარტებით სარჩელ-- წარმოდგენით გავიდა ხელშეკრულებიდან, იხ. სხდომის ოქმი) ამ პერიოდში გაქირავებით სარგებელს მიიღებდა საფუძველს და დასაბუთებას მოკლებულია, ამასთან, ბუნდოვანი და განუსაზღვრელია რა დროში შეძლებდა მხარე სარემონტო სამუშაოების დასრულებას, მხარე ვერ მიუთითებს რეალურად რა დროიდან უნდა მიეღო და ვერ მიიღო/დაკარგა შემოსავალი ქონების გაქირავების შეუძლებლობის გამო. "

აპელანტის მითითება, რომ მოსარჩელეს საქართველოში გააჩნია არა ერთი საცხოვრებელი სახლი და იგი აპირებდა მათი კომერციული დანიშნულებით გამოყენებას - გაქირავებას და ამით ყოველთვიური შემოსავლ-- მიღებას, ვერ გახდება მისი მოთხოვნის დაკმაყოფილების საფუძველი. როგორც აღინიშნა ზიანის სავარაუდოობა დგინდება გონივრული ადამიანის თვალსაზრისით და არ განისაზღვრება კონკრეტული ხელშეკრულების კონკრეტული დამრღვევის

სუბიექტური შესაძლებლობებით. ხელშეკრულების დამრღვევი მხარე ვალდებულია აა--ზღაუროს მხოლოდ ის ზიანი, რომელ-- თაობაზეც მან ხელშეკრულების დადებისას ივარაუდა, ან გონივრულად უნდა ევარაუდა, რომ ამგვარი ზიანი დადგებოდა ხელშეკრულების დარღვევის შემთხვევაში. კანონმდებელი ზიანის ა--ზღაურებას უკავშირებს ხელშეკრულების მხარეთათვის ხელშეკრულების შინაარსის და ნაკისრი ვალდებულებებიდან გამომდინარე სუბიექტურად სავარაუდო გარემოებებს და არა ზოგადად ობიექტურად არსებულს.

უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება, (სუსგ №ას-945-895-2015, 14 მარტი, 2016 წელი, ქ. თბილ--ი]. რომელსაც აპელანტი თავისი პოზიციის გასამყარებლად მიუთითებს, მიღებულია განსხვავებულ პირობებში დადებული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე, განსხვავებული სუბიექტური და ობიექტური გარემოებების და სახელშეკრულებო რისკების გათვალ--წინებით.

სააპელაციო სასამართლო აპელანტის მიერ მითითებული სასამართლოს გადაწყვეტილებების ა--ლიზით მიდის დასკვნამდე, რომ სააპელაციო საჩივარში მითითებული გადაწყვეტილებები ეხება განსხვავებულ შემთხვევებს განსხვავებული ფაქტობრივი გარემოებებით და ეს შემთხვევები არ წარმოადგენს მოცემული შემთხვევის ა--ლოგს. არც ერთი საქმე არ გამოდგება პრეტენზიის დასასაბუთებლად, რადგა--ც მითითებულ საქმეებში ისეთ ფაქტობრივ გარემოებებზეა საუბარი, რომლებიც არსებითად განსხვავდება მოცემული საქმის გარემოებებისაგან.

ამდენად, მიუღებელი შემოსავლ-- დაკისრების ნაწილში პალატა არ იზიარებს აპელანტის პრეტენზიას და მიაჩნია, რომ ამ ნაწილში სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

4.4. რაც შეეხება, პირგასამტეხლოს ნაწილში სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნას, სააპელაციო პალატას მიჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ სწორად განმარტა პირგასამტეხლოს არსი და სამართლია--დ განსაზღვრა პირგასამტეხლოს ოდენობა არაჯეროვანი შესრულებისათვის. გასაჩივრებული გადაწყვეტილებით დადგენილი პირგასამტეხლოს ოდენობა გონივრულია და არ არსებობს მისი შეცვლ-- საფუძველი, შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 417-ე მუხლ-- თა--ხმად პირგასამტეხლო - მხარეთა შეთანხმებით განსაზღვრული ფულადი თანხა - მოვალემ უნდა გადაიხადოს ვალდებულების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვნად შესრულებისათვის. იმავე კოდექსის 418-ე მუხლ-- თა--ხმად, ხელშეკრულების მხარეებს შეუძლიათ თავისუფლად განსაზღვრონ პირგასამტეხლო, რომელიც შეიძლება აღემატებოდეს შესაძლო ზიანს. შეთანხმება პირგასამტეხლოს შესახებ მოითხოვს წერილობით ფორმას. სსკ-ის 420-ე მუხლ-- თა--ხმად,

სასამართლოს შეუძლია საქმის გარემოებათა გათვალ--წინებით შეამციროს შეუსაბამოდ მაღალი პირგასამტეხლო. მოხმობილ ნორმათა ა--ლიზიდან გამომდინარე, სააპელაციო პალატა განმარტავს, რომ პირგასამტეხლოს გადახდის მიზანს წარმოადგენს კრედიტორის დარღვეული უფლების აღდგენა. შესაბამისად, პირგასამტეხლოს ოდენობა ყოველი კონკრეტული ვალდებულების დარღვევის თა--ბარზომიერი უნდა იყოს, რაც სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ მისი გადახდა ვალდებულების დარღვევით კრედიტორისათვის მიყენებული ზიანის მაკომპენსირებელ ფუნქციას უნდა ასრულებდეს და ამავედროულად, მხარეებს გარიგებით ნაკისრი ვალდებულების ჯეროვან და დროულ შესრულებას აიძულებდეს.

პირგასამტეხლოს ოდენობის განსაზღვრისას ყურადღება ექცევა რამდენიმე გარემოებას. მათ შორის:

- ა) პირგასამტეხლოს, როგორც სანქციის ხასათის მქონე ინსტრუმენტის ფუნქციას, თავიდან აიცილოს დამატებით ვალდებულების დამრღვევი მოქმედებები;
- ბ) დარღვევის სიმძიმესა და მოცულობას და კრედიტორისათვის წარმოქმნილი საფრთხის ხარისხს;
- გ) ვალდებულების დამრღვევი პირის ბრალეულობის ხარისხს;
- დ) პირგასამტეხლოს ფუნქციას, მოიცვას თავის თავში ზიანის ა--ზღაურება.

სასამართლოს, ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალ--წინებით, მხარის შუამდგომლობის საფუძველზე უფლება აქვს, დაიყვანოს პირგასამტეხლო თა--ზომიერების ფარგლებამდე.

პალატა განმარტავს, რომ სასამართლოს მიერ პირგასამტეხლოს შემცირების უფლება ეს ის იშვიათი გამონაკლ--თაგანია, როდესაც კანონი სახელშეკრულებო თავისუფლებაში ჩარევას დასაშვებად მიიჩნევს. თუმცა, ამგვარი ჩარევა გარკვეულ შეზღუდვებს ექვემდებარება. კანონის სიტყვასიტყვითი განმარტების შედეგად, მაღალი პირგასამტეხლო არ მცირდება. შემცირებას მხოლოდ „შეუსაბამოდ მაღალი“ პირგასამტეხლო ექვემდებარება. პირგასამტეხლო შეუსაბამოდ მაღალია თუ არა, შეფასებითი კატეგორიაა და ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, საქმის გარემოებების ერთობლივი ა--ლიზის შედეგად წყდება. ამასთან, შეფასების მიზნებისათვის მხედველობაში მიიღება პირგასამტეხლოს აშკარა შეუსაბამობა ვალდებულების დარღვევის შედეგებთან, რაც შეიძლება გამომდინარეობდეს პირგასამტეხლოს განსაკუთრებით მაღალი პროცენტიდან, ზიანის უმნიშვნელო ოდენობიდან, ვალდებულების დარღვევის მოკლე ვადიდან და ა.შ.

განსახილველ შემთხვევაში, საქმის მასალებით დადგენილია, რომ მოსარჩელ--მიერ მოპასუხისათვის გადახდილია ავანსის სახით - 10 700 ევრო. საქმის მასალებით დადგენილია, რომ მოსარჩელეს მოპასუხისაგან მომსახურება არ

მიუღია. ვალდებულების დროული შეუსრულებლობით გამოწვეული შესაძლო ზიანის გათვალ--წინებით, სააპელაციო პალატას მიაჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს მხრიდან განხორციელდა მხარეთა მიერ შეთანხმებული პირგასამტეხლოს ოდენობის პროპორციული შემცირება, კონკრეტულ შემთხვევაში, პირველი ინსტანციის სასამართლომ ვალდებულების დარღვევის ხარისხის და ვადაგადაცილების ხანგრძლივობის გათვალ--წინებით მიიჩნია, რომ შეთანხმებული პირგასამტეხლოს ოდენობა იყო შეუსაბამოდ მაღალი და 3 500 ევროდან შეამცირა 2500 ევრომდე.

სააპელაციო პალატას მიაჩნია, რომ ვალდებულების დარღვევის ხარისხის და ვალდებულების დროულად შესრულების მიმართ კრედიტორის ეკონომიკური ინტერესის გათვალ--წინებით, პირველი ინსტანციის სასამართლომ მართებულად განსაზღვრა პირგასამტეხლოს ოდენობა და არ არსებობს გასაჩივრებული გადაწყვეტილებით დადგენილი პირგასამტეხლოს ოდენობის შეცვლ-- საფუძველი.

5. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

პალატას მიაჩნია, რომ სააპელაციო საჩივარში მითითებული გარემოებები არ ქმნიან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე და 394-ე მუხლებით გათვალ--წინებულ შემადგენლობას და შესაბამისად, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების პროცესუალურ-სამართლებრივ საფუძვლებს, ამდენად, პალატა ეთანხმება გასაჩივრებულ გადაწყვეტილებას და ასკვნის, რომ იგი უცვლელად უნდა იქნეს დატოვებული.

6. საპროცესო ხარჯები

აპელანტის მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი დარჩეს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადახდილად.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი

სააპელაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 377-ე, 386-ე, 393-ე, 394-ე, 390-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა

1. ა-- ჩ-----ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.
2. უცვლელად დარჩეს თბილ--ის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლ-- 16 აპრილ-- გადაწყვეტილება.
3. განჩინება შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს უზენაეს სასამართლოში მისი სარეზოლუციო ნაწილ-- მე-4 პუნქტით გათვალ--წინებული წესების

დაცვით დასაბუთებული განჩინების ასლ-- ჩაბარებიდან 21 დღის ვადაში თბილ--ის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატაში საკასაციო საჩივრის წარდგენის გზით.

4. განჩინების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება განჩინების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია განჩინების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია, განჩინების სარეზოლუციო ნაწილ-- გამოცხადებიდან არა უადრეს მე-20 და არა უგვიანეს 30-ე დღისა, გამოცხადდეს თბილ--ის სააპელაციო სასამართლოში და ჩაიბაროს განჩინების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება განჩინების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

თავმჯდომარე

**მიხეილ
გოგიშვილი**

მოსამართლეები

**ოთარ
სიჭინავა**

დია-- ბერეკაშვილი